

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОХТИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчально-виховної роботи

 Олена ГАВРИШ

29 сб 2025 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

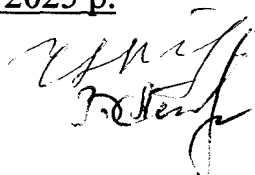
Загальна екологія

Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Освітньо-професійна програма	Екологія
Форма навчання	денна
Загальна кількість годин / кредитів ECTS	150/5
Характеристика навчальної дисципліни	обов'язкова
Форма семестрового контролю	екзамен, курсова робота
Мова викладання	українська
Інформація про викладача, контактна інформація	ФЕДЕНКО Валентина Олександрівна, спеціаліст вищої категорії
Розміщення курсу	Посилання на платформу Moodle

Силабус розглянуто на засіданні циклової комісії загальноосвітніх дисциплін
Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Голова циклової комісії

Викладач

Наталія ЧИКАЛОВА

Валентина ФЕДЕНКО

1.МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни	Формування у студентів екологічного світогляду; знань про взаємодію живих організмів, популяцій та угруповань вищих рангів між собою та навколишнім середовищем; особливостей функціонування екосистем різних ієрархічних рівнів під впливом природних і антропогенних факторів, екологічних основ збалансованого природокористування.
Завдання вивчення дисципліни	<ul style="list-style-type: none">▪ отримання знань щодо основних принципів взаємовідносин між організмами, їх угрупованнями та навколишнім середовищем;▪ розуміння дії хімічних речовин, фізичних та біологічних агентів на життєдіяльність організмів;▪ вміння оцінювати негативні наслідки антропогенного впливу на стан атмосферного повітря, природних вод, ґрунтового покриву, геологічного середовища та біоценозів;▪ знаходження правильних вирішень питань збалансованого співіснування людини і природи на базі загально-екологічних знань ;▪ виховання у майбутнього фахівця здібностей і вміння впроваджувати екологічно безпечну діяльність

2. КОМПЕТЕНЦІЇ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності, яких набувають здобувачі освіти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Загальні компетентності	<p>ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності</p> <p>ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК8 Прагнення до охорони та збереження навколишнього природного середовища</p>
--------------------------------	--

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК1 Здатність до використання положень та методів фундаментальних наук для вирішення професійних задач.</p> <p>СК2 Здатність обґрунтовувати власну точку зору та висновки, використовуючи основні теорії та концепції наук про навколишнє середовище.</p> <p>СК3 Здатність організувати та здійснювати лабораторні й польові дослідження об'єктів/складових навколишнього природного середовища, зокрема із використанням інформаційних технологій.</p> <p>СК4 Здатність описувати результати лабораторних і польових досліджень та складати відповідні звіти.</p> <p>СК9 Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.</p> <p>СК11 Здатність до участі в реалізації природо-охоронних заходів або екологічних проектів</p> <p>СК12 Здатність до вивчення міжнародного та вітчизняного досвіду регіональних і транскордонних екологічних проблем з метою впровадження ресурсо-зберігаючих, природоохоронних технологій та альтернативних джерел енергії.</p>
Програмні результати навчання:	
Результати навчання	<p>РН2 Здійснювати пошук, відбирати інформацію з різних джерел у сфері професійної діяльності.</p> <p>РН4 Використовувати положення, принципи, методи та поняття фундаментальних і прикладних наук у навчанні та професійній діяльності.</p> <p>РН5 Використовувати лабораторне устаткування і обладнання.</p> <p>РН6 Проводити польові та лабораторні дослідження, забір та оцінювання досліджуваних матеріалів і зразків, проведення аналізів, їх узагальнення та складання звітів.</p> <p>РН9 Аналізувати склад, будову, розвиток екосистем у різних просторово-часових масштабах.</p> <p>РН11 Застосовувати знання з охорони навколишнього середовища, екологічного моніторингу, оцінки впливу на довкілля, геохімії довкілля для оцінки природно-ресурсного потенціалу та окремих видів природних ресурсів, оцінки впливу на навколишнє середовище, розрахунків збитків, заподіяних порушенням природо-охоронного законодавства.</p>

3. ПРЕРЕКВІЗИТИ

Передумова для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок з таких дисциплін: «Фізика», «Географія», «Біологія та екологічна фізіологія рослин», «Хімія з основами біогеохімії», «Ґрунтознавство з основами геології», «Гідрологія, метеорологія та кліматологія»

4. ПОСТРЕКВІЗИТИ

Дисципліна «Загальна екологія» є основою для подальшого вивчення таких освітніх компонентів, як «Екологія біологічних систем», «Основи моніторингу довкілля», «Охорона навколишнього середовища та міжнародна

екологічна діяльність», «Ландшафтна екологія та охорона ландшафтів» тощо. Здобуті знання та навички використовуються під час вивчення професійно-орієнтованих дисциплін екологічного спрямування.

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістовних модулів, тем	Всього годин	Аудиторні			
			лекції	лабораторні	практичні, семінарські	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
	Модуль 1. Зміст, предмет та завдання загальної екології	12	6	-	-	6
1	Тема 1. Екологія в системі природничих наук	4	2	-	-	2
2	Тема 2. Історія розвитку екології	4	2	-	-	2
3.	Тема 3. Методи та напрями екологічних досліджень	4	2	-	-	2
	Модуль 2. Аутоекологія (екологія організму, факторіальна екологія)	30	16	-	2	12
4.	Тема 4. Екологічні фактори та їх класифікація	4	2			2
5.	Тема 5. Кліматичні фактори	6	4		-	2
6.	Тема 6. Фактори водного середовища	4	2			2
7.	Тема 7. Едафічні фактори	6	4		-	2
8.	Тема 8. Біотичні фактори	4	2		-	2
9.	Тема 9. Закономірності впливу екологічних факторів. Аутоекологічні закони	6	2		2	2

	Модуль 3. Демекологія та синекологія	28	16		4	8
10.	Тема 10. Популяція як одиниця виду	4	2			2
11.	Тема 11. Динаміка чисельності популяцій	6	6			-
12.	Тема 12. Біоценоз як природна система	6	2		2	2
13.	Тема 13. Біогеоценологія	4	2		-	2
14.	Тема 14. Екосистемологія	8	4		2	2
	Модуль 4. Глобальна екологія та управління НПС	26	16		2	8
15.	Тема 15. Біосфера і ноосфера	10	6			4
16.	Тема 16. Державна система екологічного управління	8	6		2	
17.	Тема 17. Екологічне законодавство України	4	2			2
18.	Тема 18. Глобальні екологічні проблеми	4	2			2
	Модуль 5. Прикладна екологія	24	14		4	6
19.	Тема 19. Екологічні основи охорони природи і ресурсів	4	2			2
20.	Тема 20. Виробничі галузі екології	14	8		4	2
21.	Тема 21. Основні напрями розвитку екологізації соціальної діяльності	4	2			2
22.	Тема 22. Перспективи розвитку прикладної екології.	2	2			-
23.	Екзамен	30				30
	Всього	150	68	-	12	70

6. ТЕМИ ТА ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1		
1	Тема 1. Екологія в системі природничих наук 1. Предмет, методи і завдання екології. 2. Галузі й підрозділи екології. 3. Зв'язок екології з іншими науками. 4. Актуальність екологічних знань у XXI ст.	2
2	Тема 2. Історія розвитку екології 1. Виникнення екології як науки. 2. Історичні етапи розвитку екологічних досліджень. 3. Внесок українських вчених. 4. Сучасні тенденції розвитку екології.	2
3	Тема 3. Методи та напрями екологічних досліджень 1. Науковий метод у екології. 2. Методи дослідження систем: спостереження, експеримент, моделювання. 3. Методи збору й обробки екологічної інформації. 4. Проблематика сучасних екологічних досліджень.	2
4	Тема 4. Екологічні фактори та їх класифікація 1. Поняття про екологічний фактор 2. Спрямованість екологічних факторів. Вплив лімітуючих факторів на організм. Закон мінімуму 3. Принцип екологічної толерантності.. Ступені толерантності 4. Екологічна валентність виду та біоіндикація 5. Антропогенні фактори	2
5	Тема 5. Кліматичні фактори 1. Головні фактори клімату. 2. Екологічна класифікація кліматів. Поняття про мега-, мезо- і мікроклімат 3. Мезоклімат гірських ландшафтів 4. Поняття про мікроклімат лісу	2
6	5. Мікроклімат ґрунту 6. Світло як екологічний фактор 7. Температура як екологічний фактор 8. Повітря як екологічний фактор	2
7	Тема 6. Фактори водного середовища 1. Фізичні властивості води 2. Хімічні властивості води 3. Вода як екологічний фактор	2

8	Тема 7. Едафічні фактори 1. Особливість едафічного фактора 2. Структура і текстура ґрунту 3. Гуміфікація ґрунту. 4. Ґрунтова вода і водний режим рослин 5. Ґрунтове повітря і повітряний режим ґрунтів	2
9	6. Тепловий режим ґрунту 7. Екологічні особливості хімізму ґрунтів 8. Роль рослинного покриву у ґрунтоутворювальному процесі	2
10.	Тема 8. Біотичні фактори 1. Біотичні фактори й явище коакцій 2. Гомотипові реакції. Груповий, масовий ефект та внутрішньовидова конкуренція 3. Гетеротипові реакції. Типи гетеротипових реакцій 4. Принцип конкурентного витіснення Гаузе 5. Екологічна ніша	2
11.	Тема 9. Загальні закономірності впливу екологічних факторів на живі організми. Аутокологічні закони 1. Поняття лімітуючого чинника. 2. Закон мінімуму Лібіха. 3. Закон толерантності Шелфорда. 4. Закон сукупної дії чинників. 5. Закон взаємокомпенсації чинників. 6. Практичне значення аутокологічних законів.	2
12.	Тема 10. Популяція як одиниця виду. 1. Поняття популяції як елементарної одиниці еволюції. 2. Просторова структура популяцій (ареал, мозаїчність). 3. Вікова та статева структура популяцій. 4. Генетична структура популяції.	2
13.	Тема 11. Динаміка чисельності популяцій: 1. Чисельність і щільність популяції. 2. Фактори, що визначають динаміку популяцій. 3. Моделі росту: експоненціальна та логістична. 4. Коливання чисельності, приклади з природи.	2
14.	Взаємодія організмів у популяції: 1. Внутрішньопопуляційні відносини. 2. Конкуренція, кооперація, канібалізм. 3. Механізми регуляції чисельності популяцій.	2

15.	<p>Взаємодії між популяціями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хижацтво, паразитизм, мутуалізм, коменсалізм. 2. Приклади впливу міжпопуляційних відносин на екосистему. 3. Екологічні ніші та конкурентне виключення. 	2
16.	<p>Тема 12. Біоценоз як природна система</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття біоценозу, його структура й межі. 2. Видове різноманіття і домінування у біоценозі. 3. Роль ключових видів у біоценозі. 4. Приклади біоценозів різних біомів. 	2
17.	<p>Тема 13. Біогеоценологія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і визначення біогеоценозу 2. Структура біогеоценозу 3. Динаміка біогеоценозу 	2
18.	<p>Тема 14. Екосистемологія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про екосистему. 2. Трофічні рівні, ланцюги і мережі живлення. 3. Продуктивність екосистем. 4. Сталість і сукцесії екосистем. 	2
19.	<p>Екосистеми світу та України:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика природних екосистем суходолу 2. Загальна характеристика водних екосистем 3. Принципи екологічного районування. 	2
20.	<p>Тема 15. Біосфера і ноосфера</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття біосфери. 2. Жива речовина та її функції. 3. Геохімічна роль живих організмів. 	2
21.	<p>Біогеохімічні цикли біосфери:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Водний цикл. 2. Колообіг Карбону. 3. Цикли Нітрогену та Фосфору. 4. Роль людини у порушенні біогеохімічних циклів. 	2
22.	<p>Ноосфера і сталий розвиток</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття ноосфери. 2. Ідеї Вернадського, Леруа, Тейяра де Шардена. 3. Концепція сталого розвитку: цілі й завдання. 	2
23.	<p>Тема 16. Державна система екологічного управління</p> <p>Екологічний моніторинг:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання і види моніторингу. 2. Біоіндикація як метод оцінки стану довкілля. 3. Приклади систем моніторингу в Україні та світі. 	2
24.	<p>Екологічна експертиза і нормування:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та завдання екологічної експертизи. 2. Оцінка впливу на довкілля (ОВД). 3. Екологічні стандарти та нормативи. 	2

25.	1. Екологічна паспортизація 2. Екологічний аудит 3. Екологічне ліцензування	2
26.	Тема 17. Екологічне законодавство України 1. Структура законодавчо-правового механізму екологічного управління. 2. Екологічні права та обов'язки громадян. 3. Відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища	2
27.	Тема 18. Глобальні екологічні проблеми 1. Науково-технічний прогрес і проблеми екології. 2. Джерела екологічної кризи ХХ ст. та її вплив на біосферу 3. Форми та механізми деградації біосфери. 4. Світові екологічні проблеми: - Кліматичні зміни і парниковий ефект. - Деградація земель і спустелювання. - Втрата біорізноманіття. - Проблеми водних ресурсів.	2
28.	Тема 19. Екологічні основи охорони природи і ресурсів Екологія природокористування: 1. Рациональне використання природних ресурсів. 2. Відновлювані і невідновлювані ресурси. 3. Конфлікти ресурсокористування.	2
29.	Тема 20. Виробничі галузі екології Аграрна екологія: 1. Екологічні проблеми інтенсивного землеробства. 2. Органічне землеробство. 3. Ґрунтозахисні технології.	2
30.	Промислова екологія: 1. Вплив промисловості на довкілля. 2. Екологічно чисті технології. 3. Принципи безвідходного виробництва.	2
31.	Транспорт і енергетика: 4. Автотранспорт і забруднення повітря. 5. Альтернативні види палива. 6. Відновлювані джерела енергії.	2
32.	Урбаністична екологія: 1. Екологія міст. 2. Зелені насадження і міський мікроклімат. 3. Сучасні концепції «екологічного міста».	2

33.	Тема 21. Основні напрями розвитку екологізації соціальної діяльності 1. Завдання екологічної освіти. 2. Екологічне виховання у школі й ВНЗ. 3. Екологічна культура суспільства.	2
34.	Тема 22. Перспективи розвитку прикладної екології 1. Новітні біотехнології та екологія. 2. Екотуризм. 3. Перспективи «зеленої економіки».	2
	Разом	30

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ/СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	ПЗ 1 «Пристосування організмів до середовища існування»	2
2.	ПЗ 2 «Опис видового складу місцевого фітоценозу»	2
3.	ПЗ 3 «Дослідження основних харчових ланцюгів водойми (акваріума)»	2
4.	ПЗ 4 «Розробка програми моніторингу якості води у річці»	2
5.	ПЗ 5 «Визначення категорії екологічної небезпечності підприємства»	2
6.	ПЗ 6 «Аналіз побутових відходів та їх рециклізація»	2
	Разом	20

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Вид навчальної діяльності	Форма контролю	Кількість годин
1	Екологія в системі природничих наук	Опрацювання літератури, створення mind-map «Місце екології серед інших наук»	Усне опитування, презентація карти	2
2.	Історія розвитку екології	Підготовка інфографіки/таймлайну «Віхи розвитку екології; презентації «Українські вчені - екологи та їх внесок у розвиток екології»	Презентація робіт	2

12.	Біогеоценологія	Створення порівняльної таблиці біогеоценозів (лісовий, степовий, водний)	Перевірка таблиць	2
13.	Екосистемологія	Виконання міні-проєкту «Екосистема мого міста/села»	Презентація	2
14.	Біосфера і ноосфера	<p>1. Міні-дослідження /есе: «Приклади проявів ноосфери у сучасному світі» (енергетика, природо-охоронні технології, міжнародні угоди).</p> <p>2. Креативне завдання: написати еко-маніфест «Якою я бачу ноосферу майбутнього» або підготувати 2–3-хвилинне відео/подкаст на цю тему.</p> <p>3. Інфографіка «Біосфера і ноосфера: спільне та відмінне» (визначення, функції, риси).</p>	Перевірка есе, перегляд відео чи слухання подкасту, захист інфографіки	4
15.	Екологічне законодавство України	Створити міні-презентацію «Екологічні права громадянина України» з витягами з Конституції та законів.	Обговорення презентації	2

16.	Глобальні екологічні проблеми	Підготувати добірку (5–7 прикладів) новин/публікацій у ЗМІ про глобальні екологічні проблеми за останні 6 місяців і зробити власний аналітичний коментар.	Перевірка добірки медіа-матеріалів	2
17.	Екологічні основи охорони природи і ресурсів	Скласти таблицю: «Види природних ресурсів (атмосферні, водні, земельні, біологічні, мінеральні) + сучасні методи їх охорони»	Перевірка таблиці	2
18.	Виробничі галузі екології	Міні-проект: Розробити «План сталого розвитку для громади/регіону», де запропонувати 2–3 конкретні заходи в кожній зі сфер: аграрній, промисловій, енергетичній, міській.	Презентація проектів	2
19.	Основні напрями розвитку екологізації соціальної діяльності	Розробити план або програму з переліком заходів для підвищення екологічної культури серед студентів коледжу (наприклад, тиждень екології в навчальному закладі)	Перевірка планів конкретними завданнями	2

6. ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю:

- **Поточний** (усне опитування, письмовий виклад матеріалу, бесіда, доповіді, реферати, практичні кейси, екологічні проекти, аналіз статей, наукової літератури)
- **Модульний** (контрольна робота у формі різнорівневих завдань).
- **Підсумковий** (екзамен).

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання знань студентів з дисципліни «Соціальна екологія» здійснюється за національною чотирибальною шкалою.

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» («5»)	здобувач освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
«Добре» (4)	здобувач освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
«Задовільно» («3»)	здобувач освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.

<p>«Незадовільно» («2»)</p>	<p>здобувач освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.</p>
---	--

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

- [1]. Вінічук М.М. Загальна екологія: навч. посіб. Житомир : Видавництво Державного університету «Житомирська політехніка», 2021. 184 с.
- [2]. Злобін Ю.А., Кочубей Н.В. Загальна екологія : навч. посіб. Суми Університетська книга, 2019. 416 с.
- [3]. Кучерявий В. П. Загальна екологія : підручник. Львів: Світ, 2010. 520 с.
- [4]. Соломенко Л.І. Загальна екологія : підручник / Л.І. Соломенко, В.М. Боголюбов, А.М. Волох ; вид. третє випр. і доп. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 346 с.
- [5]. Екологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за загальною ред. О.Є.Пахомова; худож.-оформлювач Г.В.Кісель. — Харків: Фоліо, 2014. — 666 с.

ДОДАТКОВА

- [6]. Мягченко О.П. Основи екології: навч. посіб. Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
- [7]. Білявський Г. О., Фурдуй Р. С., Костіков І. Ю. Основи екології: підручник. Київ: Либідь, 2006. 408 с.
- [8]. Заверуха Н. М., Серебряков В. В., Скиба Ю. А. Основи екології: навч. посібн. Київ: Каравела, 2006. 368 с.
- [9]. Бойчук Ю.Д., Солошенко Е.М., Бугай О.В. Екологія і охорона навколишнього середовища : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2018. 315 с.
- [10]. Буцяк А.А., Градович Н.І. Екологія біологічних систем : практикум. Львів: ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького, 2019. 125 с.
- [11]. Екологічне законодавство України. Київ : Юрінком, 2001. С. 182-192. 8.
- [12]. Екологічне право України. Особлива частина : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 432 с.

9. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://ecologyknu.wixsite.com/ecologymanual>

2. <http://eduknigi.com/>

3. <https://eco.gov.ua/>

4. <https://wikiloveseearth.org.ua/2015/06/free-online-cources-on-environment-and-resources/>

10. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни передбачає відповідальність викладача та здобувача освіти, прозорість оцінювання, інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

Курс передбачає індивідуальну та групову форми роботи із здобувачами освіти.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим відповідно до вимог нормативних документів ВСП «Охтирський фаховий коледж СНАУ» з організації освітнього процесу. Студенти повинні відвідувати не менше 80% лекцій та практичних занять. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Для цього здобувач освіти повинен виконати індивідуальні завдання за пропущеними темами. Відсутність студента на занятті не звільняє його від виконання завдань, виділених на самостійне опрацювання, або завдань поточного та підсумкового контролю.

Поведінка в аудиторії. Усі учасники освітнього процесу мають дотримуватися етичних норм. Здобувач вищої освіти зобов'язаний старанно та сумлінно навчатися протягом усього періоду навчання. Водночас він повинен підтримувати інших у прагненні поглиблювати знання та виконувати свої обов'язки.

Участь у заняттях. Всі студенти мають брати активну участь у семінарах, дискусіях, обговореннях, вносити власні ідеї, розвивати критичне мислення, комунікативність, креативність через участь у групових формах роботи.

Вимоги до самостійної роботи. Студенти повинні виконувати самостійні завдання вчасно. Всі роботи, реферати, проекти мають бути написані без плагіату та фальсифікацій.

Політика щодо термінів виконання та перескладання, критеріїв допуску до семестрового контролю здійснюються відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу у ВСП «Охтирський фаховий коледж СНАУ». Студенти мають дотримуватися термінів виконання всіх видів робіт, що визначено тематичним планом відповідно до розкладу навчальних занять. Позитивно оцінюється відповідальність, дисциплінованість, старанність, креативність. У разі відсутності студента на занятті з поважної причини

(документальне підтвердження), надається право відпрацювати пропущене заняття в 7-денний термін у спосіб, визначений викладачем.

Поточний контроль здійснюється викладачем під час навчальних занять. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перездати модуль у випадку незадовільної оцінки студент має право в 5-ти денний термін після її оголошення, з метою покращення модульної оцінки - перездача не дозволяється. До екзамену студент допускається у разі позитивних оцінок за всі модулі та виконання всіх видів робіт, передбачених навчальним планом дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності. Очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.